חסידות · ברסלב · ספרי הרב מטשערין

צוואת הרב מטשעהרין

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

צוואת הרב מטשעהרין

מקור הטקסט: אור ברסלב

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/צוואת-הרב-מטשעהרין/
הקובץ נוצר ב־15 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

תוכן העניינים

צואת הרב מטשעהרין 4
א 4
ב 5
ג 5
ד 6
ה 6
ו 8
ז 8
ח 10
ט 10
י 11
יא 11
יב 11
יג 12
יד 13
טו 13
טז 14
יז 15

צוואת הרב מטשעהרין

יוֹם א' דַּחֲנֻכָּה תרנ"ג

לְהַדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה גִּימַטְרִיָּא תקיח. וְכֵן עַל מִקְרָא מְגִלָּה גִּימַטְרִיָּא תקיט. נַחְמָן בֶּן צִבְי אַרְיֵה גִּימַטְרִיָּא תקיח. חֲבָלִים נָפְלוּ לִי בַּנְּעִימִים גַּם כֵּן גִּימַטְרִיָּא תקיח. וְרָאשֵׁי תֵּבוֹת שֶׁל הַפָּסוּק חֲבָלִים נָפְלוּ לִי בַּנְּעִימִים נַחְמָן בֶּן חַיָּה לֵאָה (כָּל זֶה נֶעְתַּק מִכְּתַב יָדוֹ הַקָּדוֹשָׁה שֶׁל הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִטְּשֶׁעֶרִין זַ"ל). וְכֵן הַסֵּפֶר "לְשׁוֹן חֲסִידִים" שֶׁלִּי גִּימַטְרִיָּא גַּם כֵּן תקיח. וְכֵן הַסֵּפֶר לִקּוּטֵי עֲצוֹת הֶחָדָשׁ שֶׁלִּקֵּט הָרַב הַקָּדוֹשׁ, הוּא קָרָא אוֹתוֹ בְּשֵׁם "אוֹצַר הַיִּרְאָה" גַּם כֵּן גִּימַטְרִיָּא תקיח. וְשֵׁם כָּזֶה נָאֶה לוֹ, כִּי כָּל דִּבְרֵי הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה נוֹבְעִים מֵהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה שֶׁאָמַר עַל עַצְמוֹ אֲנִי אוֹצָר שֶׁל יִרְאַת שָׁמַיִם, כַּמְבֹאָר בְּסֵפֶר "חַיֵּי מוֹהַר"ן" אַךְ לַמְרוֹת רְצוֹנוֹ נִשְׁתַּנָּה שֵׁם הַסֵּפֶר עַל יְדֵי הַמֵּבִיא לְבֵית הַדְּפוּס לְשֵׁם לִקּוּטֵי עֲצוֹת חָדָשׁ. וְהַסֵּפֶר הַזֶּה הִתְחִיל בְּאוֹת אֱמֶת עִם הַפָּסוּק "הוֹרֵנִי ה' דַּרְכֶּךָ אֲהַלֵּךְ בַּאֲמִתֶּךָ". נָקוּד עַל תֵּבַת 'אֲהַלֵּךְ בַּאֲמִתֶּךָ' גַּם כֵּן גִּימַטְרִיָּא תקיט. וְכֵן אַחַר כָּךְ בְּאוֹת אֱמוּנָה הִתְחִיל עִם הַפָּסוּק "אֶהֱבוּ אֶת ה' כָּל חֲסִידָיו אֱמֶנִים נֹצֵר ה'" נָקוּד עַל תֵּבוֹת 'אֱמֶנִים נֹצֵר ה'' גַּם כֵּן גִּימַטְרִיָּא תקיט שְׁמוֹ עִם הַכּוֹלֵל.

הַעְתָּקַת צַוָּאָה מֵהָרַב הַקָּדוֹשׁ מִטְּשֶׁעהְרִין זַצַ"ל

שֶׁכָּתְבָה בִּשְׁנַת תרל"ט, וְנָפַל לְמִשְׁכָּב עַל עֶרֶשׂ דְּוַי בִּימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוֹשִׁים, וְנִסְתַּלֵּק אוֹר לְיוֹם ד' תַּעֲנִית אֶסְתֵּר שְׁנַת תרנ"ד לפ"ק בְּעִיר טְשֶׁעהְרִין. וּמִזֶּה תִּבִין שֶׁרוּחַ הַקֹּדֶשׁ נִזְרְקָה בּוֹ בַּמֶּה שֶׁחִבֵּר בִּשְׁנַת תרנ"ג אֲשֶׁר לְהַדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה וְכֵן עַל מִקְרָא מְגִלָּה גִּימַטְרִיָּא מִנְיַן שְׁמוֹ הַקָּדוֹשׁ כַּמְבֹאָר לְעֵיל.

צַוָּאַת שְׁכִיב מְרַע כִּכְתוּבִין וְכִמְסוּרִין דָּמֵי

מִצְוָה לְקַיֵּם דִּבְרֵי הַמֵּת

א

כְּשֶׁיִּרְאוּ שֶׁיִּכְבַּד הַחֹלִי רַחֲמָנָא לִצְלַן לֹא יַנִּיחוּ אוֹתִי לְבַדִּי אֶפְלוּ רֶגַע אַחַת, רַק יִהְיוּ יוֹשְׁבִים בַּחֲדַר מִשְׁכָּבִי שְׁנַיִם, אוֹ אֶחָד עַל כָּל פָּנִים, שֶׁיַּעֲסֹק בַּתּוֹרָה אוֹ בַּאֲמִירַת תְּהִלִּים. וְיַחֲלִיפוּ הַמִּשְׁמָרוֹת בְּכָל שֶׁיִּהְיֶה הָעֵסֶק בָּזֶה בְּתָמִידוּת יוֹמָם וָלַיְלָה, עַד אַחַר הַהוֹצָאָה מֵהַבַּיִת. וְלֹא יָסִירוּ מִמֶּנִּי הַטַּלִּית קָטָן עִם הַצִּיצִית כְּשֶׁרִים כָּל יְמֵי חָלְיִי רַחֲמָנָא לִצְלַן, אַף שֶׁלֹּא אֶהְיֶה שָׁפוּי וְשָׁלוֹם. וּלְמַעַן הַשֵּׁם לְזָרֵז אוֹתִי לוֹמַר וּדוּי וּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְכוּ', (עַיֵּן מַעֲבַר יַבֹּק פֶּרֶק ז' דַּף מ"ג, עַד דַּף מ"ח. וּבְדַף ס"ז, וּדוּי הָרַמְבַּ"ן פֶּרֶק ט', עַיֵּן שָׁם הֵיטֵב), וּלְבַקֵּשׁ

מְחִילָה מֵהַכֹּל, הֵן עַל עִסְקֵי צַעַר הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף שֶׁצִּעַרְתִּי לַאֲחֵרִים, הֵן עַל עִסְקֵי מָמוֹן אֲשֶׁר לֹא נִתַּן לְהִשָּׁבוֹן בִּשְׁלֵמוּת כָּרָאוּי.

ב

בְּהַתְחָלַת הַגְּסִיסָה יִתְקַבְּצוּ מִנְיַן עֲשָׂרָה, וְיֹאמְרוּ תְּהִלִּים וְכָל הַמְבֹאָר בְּמַעֲבַר יַבֹּק מִן דַּף מ"ח, וּלְהַלָּן בְּפֶרֶק ז'. וּקְצָת מֵהֶם יֹאמְרוּ שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים. וִיבַקְּשׁוּ רַחֲמִים עָלַי בִּזְכוּת הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים, וַאֲפִלּוּ בִּלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַז, רַק בְּכַוָּנַת הַלֵּב בֶּאֱמֶת וּבְתָמִימוּת. וְיַזְרְזוּ וְיַזְהִירוּ אוֹתִי וְנַפְשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי לִזְכֹּר הֵיטֵב בִּזְכוּת קְדֻשַּׁת אֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וְכָל הַשְּׁבָטִים הַקְּדוֹשִׁים וְהָאִמָּהוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת וְכָל הַשִּׁבְעָה רוֹעִים, וְכֵן בְּכָל הַצַּדִּיקִים שֶׁהָיוּ מִימוֹת עוֹלָם, וְשֶׁיִּהְיוּ עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת וּבִכְלָלָם קְדֻשַּׁת הַבַּעַל שֵׁם טוֹב וְתַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים זַ"ל, וּקְדֻשַּׁת רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ הָרַב רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב וְתַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר שְׁמָם הַקָּדוֹשׁ נִקְרָא עָלֵינוּ וּמִפִּיהֶם אָנוּ חַיִּים, וּלְהִתְקַשֵּׁר עִם קְדֻשָּׁתָם בְּקֶשֶׁר אַמִּיץ בַּל יִנָּתֵק לְעוֹלָם. וְאִם אֵינִי כְּדַאי לָזֶה מֵחֲמַת מַעֲשַׂי, אַף עַל פִּי כֵן אֶבְטַח וְאֶתְחַזֵּק בָּזֶה בְּבִטָּחוֹן חָזָק, וְעַל רֹב מִדַּת טוּבָם וְחַסְדָּם וְרַחֲמִים גְּדוֹלִים שֶׁהָיָה לָהֶם עַל כָּל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל גַּם בַּחַיִּים חִיּוּתָם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כָּעֵת אַחַר פְּטִירָתָן, כִּי גְּדוֹלִים צַדִּיקִים בְּמִיתָתָם יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶם כְּמַאֲמַר חֲכָמֵינוּ זַ"ל: וּלְהַזְהִיר אוֹתִי עַל זֶה בְּאַזְהָרָה רַבָּה בְּכַמָּה פְּעָמִים, עַד אַחַר שֶׁיִּסְתֹּם הַגּוֹלֵל וְיָשׁוּב הֶעָפָר אֶל הָאָרֶץ כְּשֶׁהָיָה וְכוּ': וְיַזְהִירוּ אוֹתִי הֵיטֵב לִבְלִי לְהַסִּיחַ דַּעְתִּי מִזֶּה כְּרֶגַע, רַק לְדַבֵּק מַחֲשַׁבְתִּי בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבְהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וּבִכְלָל קְדֻשַּׁת יִשְׂרָאֵל. כִּי קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא וְאוֹרָיְתָא וְיִשְׂרָאֵל כֻּלְּהוּ חַד: וּבִכְלָל קְדֻשַּׁת הַצַּדִּיקֵי אֱמֶת שֶׁהָיוּ בְּכָל דּוֹר כִּי צַדִּיקַיָּא אַנְפֵּי שְׁכִינְתָּא. וִיבַקְּשׁוּ רַחֲמִים עָלַי הַרְבֵּה שֶׁלֹּא יְגָרְמוּ עֲוֹנוֹתַי חַס וְשָׁלוֹם לִשְׁכֹּחַ בָּזֶה אוֹ לְהַסִּיחַ דַּעְתִּי מִזֶּה חַס וְשָׁלוֹם. גַּם לְהַזְכִּיר אוֹתִי הֵיטֵב כַּמָּה פְּעָמִים מִקְרָא שֶׁכָּתוּב "גַּם כִּי אֵלֵךְ בְּגֵיא צַלְמָוֶת לֹא אִירָא" וְכוּ'.

ג

בְּשָׁעַת גְּסִיסָה יְפַזְּרוּ בְּנֵי בֵּיתִי לִצְדָקָה בַּעֲבוּרִי, אִם מְעַט וְאִם הַרְבֵּה כְּפִי מִסַּת יָדָם. וִיבַקְּשׁוּ עָלַי רַחֲמִים שֶׁלֹּא אֶצְטָעֵר הַרְבֵּה חַס וְשָׁלוֹם, וְתִהְיֶה מִיתָתִי כַּפָּרָה שְׁלֵמָה עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי, וְאֵצֵא מֵהָעוֹלָם הַזֶּה בְּשָׁלוֹם וְאֵלֵךְ בְּשָׁלוֹם. "נַפְשִׁי יְשׁוּבֵב" וְכוּ'. וְיֵקַיֵּם בִּי מִקְרָא שֶׁכָּתוּב "בְּהִתְהַלֶּכְךָ תַּנְחֶה אוֹתָךְ בְּשָׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ" וְכוּ' וּכְמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל, וְנֶאֱמַר "יָבֹא שָׁלוֹם יָנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם" וְכוּ'. וְאִשְׁתִּי וְשׁוּם אֶחָד מִזַּרְעִי לֹא יִבְכּוּ אַחַר פְּטִירָתִי בַּחֶדֶר

שֶׁאֶשְׁכַּב שָׁם. וְלֹא יְלַוּוּ אוֹתִי רַק הָרְחוֹקִים. וּבְעֵת יְצִיאַת הַנֶּפֶשׁ יַשְׁגִּיחוּ שֶׁלֹּא אוֹצִיא שׁוּם אֵבֶר חוּץ לְמִטָּתִי, וְעַל כֵּן יַעֲמִידוּ כְּסָאוֹת סָבִיב לַמִּטָּה בִּכְדֵי שֶׁלֹּא יֵצֵא שׁוּם אֵבֶר לַחוּץ.

ד

בְּוַדַּאי רְצוֹנִי שֶׁסְּמוּךְ לִגְסִיסָה יִתְאַסְּפוּ עַל כָּל פָּנִים עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים, וְיֹאמְרוּ הַפְּסוּקִים שֶׁבְּמַעֲבַר יַבֹּק כַּנַּ"ל בְּאוֹת ב' וּמִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים וּשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים. וּבְאִם יִהְיֶה אֵיזֶה טִנּוּף בַּמִּטָּה אָז יְכַסּוּ כָּרָאוּי וְיַרְחִיקוּ מִמָּקוֹם שֶׁכָּלָה הָרֵיחַ אַרְבַּע אַמּוֹת. וּבְאִם יִהְיֶה דֹּחַק בְּבֵית מִשְׁכָּבִי מֵהָאֲנָשִׁים הַמִּתְקַבְּצִים, בַּקָּשָׁתִי שֶׁיַּעַמְדוּ מֵרָחוֹק מִמִּטָּתִי לְפָחוֹת אַרְבַּע אַמּוֹת, שֶׁלֹּא יִרְבֶּה הַהֶבֶל וְהַחֹם שֶׁגּוֹרֵם קֵרוּב מִיתָה חַס וְשָׁלוֹם וְהוּא צַעַר לַחוֹלֶה. עַל כֵּן יוֹתֵר טוֹב שֶׁיַּעַמְדוּ מֵרָחוֹק וַאֲפִלּוּ בַּחֶדֶר הַסָּמוּךְ, לְבַד מֵאֵיזֶה אֲנָשִׁים שֶׁיִּהְיֶה לְהַמִּטָּה צֹרֶךְ בָּהֶם. וְגַם אָז אִשְׁתִּי וְזַרְעִי לֹא יִהְיוּ בְּבֵית מִשְׁכָּבִי שֶׁלֹּא יְצַעֲרוּ אוֹתִי בְּקוֹל בְּכִיָּתָם.

ה

לְעִנְיַן הַמְּסִירַת מוֹדָעָה וְכוּ', הִנְנִי אוֹמֵר מַעַכְשָׁו בִּפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ הַגָּדוֹל בָּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ, וּבִפְנֵי בֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה וּבִפְנֵי בֵּית דִּין שֶׁל מַטָּה, שֶׁהִנְנִי מוֹסֵר מוֹדָעָה, אִם חַס וְשָׁלוֹם שֶׁאֲהַרְהֵר אֵיזֶה מַחֲשָׁבָה שֶׁהוּא כְּנֶגֶד רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אוֹ שֶׁאֲדַבֵּר אֵיזֶה דִּבּוּר שֶׁהוּא שֶׁלֹּא כִּרְצוֹנוֹ בְּאֵיזֶה רֶגַע מִכָּל יְמֵי חַיַּי, וּבִכְלָל זֶה גַּם כֵּן סָמוּךְ לְעֵת פְּטִירָתִי מִן הָעוֹלָם לְשָׁלוֹם, אֲנִי מְגַלֶּה דַּעְתִּי וּרְצוֹנִי בְּפֶה מָלֵא, שֶׁכָּל מַחֲשָׁבוֹת וְדִבּוּרִים אֵלּוּ יִהְיוּ בְּטֵלִין וּמְבֻטָּלִין לֹא שְׁרִירִין וְלֹא קַיָּמִין, וְאֵין בָּהֶם שׁוּם מַמָּשׁ. וְהַדִּבּוּרִים שֶׁל עַכְשָׁו הֵן קַיָּמִין וּשְׁרִירִין וַחֲזָקִין בְּכָל מִינֵי קִיּוּם וְחִזּוּק גָּמוּר, כַּאֲשֶׁר אֲנִי מְקַבֵּל עַל עַצְמִי אֱלֹהוּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְעֹל מַלְכוּתוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ וֶאֱמוּנַת כָּל תּוֹרָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה הַשְּׁלֵמָה וְהַתְּמִימָה שֶׁבִּכְתָב וְשֶׁבְּעַל פֶּה, הַיְנוּ תּוֹרָה נְבִיאִים כְּתוּבִים, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, תּוֹסֶפְתָּא, סִפְרָא. סִפְרֵי, מְכִילְתּוֹת, בְּרֵיתוֹת, וְכָל הַמִּדְרָשִׁים כֻּלָּם, וְכָל סִפְרֵי הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ וְתִקּוּנֵי הַזֹּהַר, וְכָל דִּבְרֵי הַחָכְמִים וְהַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁנִּתְיַסְּדוּ עַל דִּבּוּרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים, וּבִכְלַל זֶה בְּכָל דִּבְרֵי הַמְפָרְשִׁים וְהַפּוֹסְקִים וּבַעֲלֵי מוּסָר, וּבְכָל דִּבְרֵי הַמְקֻבָּלִים הַקְּדוֹשִׁים וְהַנֶּאֱמָנִים, וּבְכָל הַדִּבּוּרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁנִּתְגַּלּוּ עַל יְדֵי הָאֲרִ"י זַ"ל הַקָּדוֹשׁ וְתַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְשֶׁנִּתְגַּלּוּ עַל יְדֵי רַבִּי יִשְׂרָאֵל בַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ זֵכֶר צַדִּיק וְקָדוֹשׁ לִבְרָכָה, וְעַל יְדֵי תַּלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים זַצַ"ל וּבְכָל הַדִּבּוּרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁנִּתְגַּלּוּ עַל יְדֵי רַבֵּינוּ הַקָּדוֹשׁ הָרַב רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב זֵכֶר צַדִּיק וְקָדוֹשׁ לִבְרָכָה, וְעַל יְדֵי תַּלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים זֵכֶר צַדִּיקִים לִבְרָכָה, וְכֵן בְּכָל מַה שֶׁנִּתְחַדֵּשׁ וְנִתְגַּלָּה עַל יְדֵי הַחֲכָמִים וְצַדִּיקֵי אֱמֶת שֶׁמִּימוֹת עוֹלָם בְּכָל דּוֹר עַד עַכְשָׁו, וּבְכָל

מַה שֶּׁתַּלְמִיד וָתִיק עָתִיד לְחַדֵּשׁ. בְּכָל הַדִּבּוּרִים הָאֵלּוּ אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה יְשָׁרָה וּתְמִימָה וְנֶאֱמָנָה. וְאֵין אֲנִי מְהַרְהֵר אַחַר שׁוּם דָּבָר מִכָּל הַנִּזְכָּר אַף כְּקוֹצוֹ שֶׁל יוּד.
וְאִם חַס וְשָׁלוֹם עָבַר עָלַי מֵעוֹלָם בְּאֵיזֶה עֵת וָרֶגַע, שׁוּם מַחֲשָׁבָה שֶׁהִיא קְצָת כְּנֶגֶד אֵיזֶה פְּרָט מִכָּל הַנַּ"ל. אוֹ אִם חַס וְשָׁלוֹם יַעֲלֶה עָלַי מֵעַכְשָׁו אֵיזֶה מַחֲשָׁבָה כְּנֶגֶד זֶה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אִם אֲדַבֵּר חַס וְשָׁלוֹם אֵיזֶה דִּבּוּר כְּנֶגֶד דִּבּוּרִים הַנִּזְכָּרִים, אֲזַי יִהְיֶה כָּל זֶה בָּטֵל וּמְבֻטָּל וְאֵין בּוֹ שׁוּם מָמָשׁ, וְכָל הַדִּבּוּרִים שֶׁהִזְכַּרְתִּי עַכְשָׁו הֵן קַיָּמִין מֵעַכְשָׁו וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים.
כַּאֲשֶׁר אֲנִי מְקַבֵּל עַל עַצְמִי אֱלֹהוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמֵעִיד אֲנִי שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הוּא מְסַבֵּב כָּל הַסִּבּוֹת וּמְהַוֶּה כָּל הַהֲוָיוֹת, וְהוּא יִתְבָּרַךְ נִצְחִי רִאשׁוֹן לְרִאשׁוֹנִים וְאַחֲרוֹן לְאַחֲרוֹנִים.
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ וְכוּ' בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. מֹשֶׁה אֱמֶת וְתוֹרָתוֹ אֱמֶת.
וְכָל דִּבְרֵי הַנְּבִיאִים וַהֲכָמִים הַקְּדוֹשִׁים וְצַדִּיקִים אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְכוּ' עַד וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ ה' יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד, וְכֵן כָּל שְׁאָר הַפָּרָטִים וּפְרָטֵי פְּרָטִים הַכּוֹלְלִים בִּשְׁלֵמוּת אֱמוּנָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, אֱמוּנַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשִׁים, הֵן וְהֵן הַדִּבּוּרִים שֶׁאֲנִי מְקַבֵּל עָלַי מֵעַכְשָׁו וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים.
וּמִדְּאָגָה בְּדָבָר שֶׁלֹּא יִתְבַּלְבֵּל דַּעְתִּי חַס וְשָׁלוֹם, אוֹ שֶׁיִּהְיֶה הַדִּבּוּר קָשֶׁה עָלַי חַס וְשָׁלוֹם סָמוּךְ לְפִטִירָתִי לְדַבֵּר אָז כָּל הַנַּ"ל, וְלִכְפֹּר בְּפֶה מָלֵא בְּכָל מִינֵי עֲבוֹדָה זָרָה וֶאֱמוּנוֹת כְּזָבִיּוֹת וּבְכָל הַדִּבּוּרִים שֶׁאָסוּר לְהַאֲמִין בָּהֶם עַל פִּי דִינֵי תּוֹרָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁכָּל הַכּוֹפֵר בַּעֲבוֹדָה זָרָה כְּמוֹדֶה בְּכָל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ. וְכֵן לְהֵפֶךְ לְקַבֵּל עָלַי אָז בְּפֶה מָלֵא עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם בְּאַהֲבָה וּבְמְסִירַת נֶפֶשׁ עָצוּם, בַּעֲבוּר קְדֻשַּׁת אֱמוּנָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה בְּכָל־לְיוּת וּבִפְרָטִיּוּת, כָּרְאוּי לְכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל עָלָיו כָּל זֹאת בְּכָל רֶגַע וָרֶגַע מִימֵי חַיָּיו וּבִפְרָט סָמוּךְ לְפִטִירָתוֹ. בְּכֵן הִנְנִי נוֹתֵן כֹּחַ וְהַרְשָׁאָה לְהָעוֹמְדִים עָלַי אָז, שֶׁהַמָּה יַעֲשׂוּ כָּל אֵלֶּה בַּעֲבוּרִי לִמְסֹר מוֹדָעָה וְלִכְפֹּר בְּכָל מַה שֶּׁצְּרִיכִין לִכְפֹּר עַל פִּי דַּת תּוֹרָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וּלְקַבֵּל עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם אֱמוּנָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה בְּכָל־לְיוּת וּבִפְרָטִיּוּת, וַאֲפִלּוּ בִּמְסִירַת נֶפֶשׁ וְגוּף וּמָמוֹן בְּפֹעַל מַמָּשׁ בַּעֲבוּרִי (כִּי לִפְנֵי מוֹתִי בְּוַדַּאי אֲנִי מְרֻצֶּה לָזֶה בְּכָל לְבָבִי, מִי יִתֵּן וְהָיָה שֶׁאֶזְכֶּה לָזֶה). וְתִהְיֶה עֲשִׂיָּתָם כַּעֲשִׂיָּתִי וְדִבּוּרָם כְּדִבּוּרִי. אַךְ לְטוֹבָה וְלִקְדֻשָּׁה נֶאֱמָנָה כִּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ וְכִרְצוֹן יְרֵאָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְלֹא לְאֵיזֶה הֶפֶךְ וּפְגָם, נֶגֶד רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ חַס וְשָׁלוֹם. כִּי כַּוָּנָתִי רַק לְטוֹבָה, וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, עָשִׂיתִי אוֹתָם לִשְׁלוּחִים נֶאֱמָנִים בַּעֲבוּרִי וְלֹא לְהַפּוּךְ חַס וְשָׁלוֹם. וּלְתִקּוּנִי שִׁדַּרְתִּים וְלֹא לְעִוָּתִי. וּמֵעַתָּה אֵין בִּי כֹּחַ לַהֲפֹךְ אַף חֲצִי דָּבָר וּלְבַטֵּל הַרְשָׁאָה זוֹ אוֹ אֲפִלּוּ מִקְצָת מִמֶּנָּה כָּל יְמֵי חַיֵּי הֶבְלִי רַק הוּא שְׁרִירָא וְקַיָּמָא. וְכָל הַמַּחֲשָׁבוֹת וְהִרְהוּרִים וְקַל וָחֹמֶר אֵיזֶה דִּבּוּר וּמַעֲשֶׂה שֶׁיִּהְיֶה נֶגֶד זֶה חָלִילָה. כֻּלָּם בְּטֵלִים וּמְבֻטָּלִים לֹא שְׁרִירִין וְלֹא קַיָּמִין, רַק הַרְשָׁאָה זוֹ בְּקִיּוּמָהּ עוֹמֶדֶת כָּל יְמֵי עוֹלָם.

וְאִם חַס וְשָׁלוֹם שֶׁלֹּא יֵהֵא שׁוּם אָדָם אֶצְלִי סָמוּךְ לִפְטִירָתִי, בְּכֵן הִנְנִי מְבַקֵּשׁ מֵעַכְשָׁו בְּבַקָּשָׁה עֲצוּמָה וּגְדוֹלָה וּבִרְשׁוּת וּרְצוֹן הַקָּדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ שֶׁיָּבֹאוּ אֵלַי אֵיזֶה נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת מִקְרוֹבַי וּמִמְּשַׁפְחָתִי הַכְּשֵׁרִים וְהַנֶּאֱמָנִים, וְכֵן מִמַּלְאָכִים הַקְּדוֹשִׁים מַלְאֲכֵי רַחֲמִים, וּשְׁאָר דְּבָרִים רוּחָנִיִּים הַקְּדוֹשִׁים הָעוֹמְדִים עַל כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל לְמַחֲסֶה וְלִשְׁמִירָה, בְּבַקָּשָׁה מֵהֶם אַל יַעַזְבוּנִי גַּם אָז. הֶגַם כִּי מַעֲשַׂי אֵינָם עוֹלִים יָפֶה כְּלָל וּבְוַדַּאי כִּסְּתָה כְּלִמָּה פָּנַי לַעֲמֹד בְּמָחִצָּתָם, אַף עַל פִּי כֵן הֲלֹא בְּכְלַל קָדֵשׁת יִשְׂרָאֵל אֲנִי. 'וְכִי אֵין לְךָ אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁאֵין לוֹ גּוֹאֵל'. וּבְטוּחַ אֲנִי בְּגוֹדֶל רַחֲמָיו וַחֲסָדָיו יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּתֵּן לָהֶם רְשׁוּת לָבֹא אֵלַי אָז, עַל כֵּן הִנְנִי נוֹתֵן לָהֶם רְשׁוּת וְכֹחַ וְהַרְשָׁאָה מֵעַכְשָׁו, שֶׁהֵמָּה יַעֲשׂוּ כָּל הַנַּ"ל בַּעֲבוּרִי, לִמְסֹר מוֹדָעָה כָּרָאוּי בְּכָל הַשְׁלֵמוּת וּלְקַבֵּל עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם בַּעֲבוּרִי בְּאַהֲבָה גְּדוֹלָה וּמְסִירוּת נֶפֶשׁ עָצוּם. וְתִהְיֶה עֲשִׂיָּתָם וְדִבּוּרָם בְּרוּחָנִיּוּת, כַּעֲשִׂיָּתִי וְדִבּוּרִי כָּל זֹאת בְּדִבּוּר פֶּה וּבְמַעֲשֶׂה נְכוֹנָה וּקְדוֹשָׁה בְּפֹעַל מַמָּשׁ כִּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ וּכְכָל הַנִּזְכָּר לְעֵיל.

1

בְּעִנְיַן שְׁמִירַת הַנְּפָטָר יִזָּהֲרוּ מְאֹד. וְאִם יִצְטָרְכוּ לְהָלִין אוֹתִי, אֲזַי מַה טּוֹב שֶׁיִּהְיוּ שׁוֹמְרִים אֲנָשִׁים לוֹמְדִים וּכְשֵׁרִים. וְיֹאמְרוּ תְּהִלִּים, וְלֹא יְדַבְּרוּ שָׁם שׁוּם דְּבָרִים בְּטֵלִים רַק מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים וְכַיּוֹצֵא וְעִנְיְנֵי הַמֵּת. וְאִם יִצְטָרְכוּ לִישֹׁן יַחֲלִיפוּ הַמִּשְׁמָרוֹת.

2

טֶרֶם יַנִּיחוּ אוֹתִי עַל גַּבֵּי קַרְקַע, יִקְחוּ אֶת גַּלְמֵי אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים וְיִהְיֶה עָרֹם מַמָּשׁ, וִיכַסּוּ אֶת הַגֶּלֶם רַק קְצָת מִלְּפָנָיו טָפַח, וַיַּחֲזִיקוּ אוֹתוֹ בְּגַבֵּהּ הָאֲוִיר קְצָת לְמַעְלָה מִגִּימֶל טְפָחִים, וְאַחַר כָּךְ יַנִּיחוּ אוֹתוֹ מִיָּדָם, בְּאֹפֶן שֶׁיִּפֹּל מֵעַצְמוֹ עַל הַקַּרְקַע מַמָּשׁ בְּלִי הֶפְסֵק שׁוּם דָּבָר. וְכָכָה יֹאמְרוּ: "אִם נִתְחַיֵּב זֶה הַנֶּפֶשׁ הַנְּפָטָר סְקִילָה, יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּהְיֶה נֶחְשָׁב כְּאִלּוּ נִסְקַל בְּבֵית דִּין הַגָּדוֹל שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם". וְיַנִּיחוּ אֶבֶן כֶּבֶד קְצָת עַל לִבּוֹ. וְאַחַר כָּךְ יַגְבִּיהוּ הַגֶּלֶם עוֹד הַפַּעַם וְיַנִּיחוּ אוֹתוֹ שׁוּב עַל הַקַּרְקַע מַמָּשׁ, וְיָשִׂימוּ הָאֶבֶן עַל לִבּוֹ וְיֹאמְרוּ (אִם נִתְחַיֵּב הַנְּפָטָר שְׂרֵפָה יֵחָשֵׁב זֶה בִּמְקוֹם שְׂרֵפָה). כִּי מִי שֶׁנִּתְחַיֵּב בִּשְׂתֵּי מִיתוֹת נִדּוֹן בַּחֲמוּרָה. וּסְקִילָה חֲמוּרָה מִשְּׂרֵפָה, דְּקָיְמָא לָן כְּרַבָּנָן נֶגֶד רַבִּי שִׁמְעוֹן דְּאָמַר שְׂרֵפָה חֲמוּרָה, וְאַף עַל פִּי כֵן יִקְחוּ אֵיזֶה נֵר וְיַחֲזִיקוּ הַשַּׁלְהֶבֶת קְצָת תַּחַת זְרוֹעוֹתַי וְכֵן כְּנֶגֶד לִבִּי זֶכֶר לִשְׂרֵפָה מַמָּשׁ. וְעַיֵּן בְּצַוָּאַת כְּנֶסֶת יְחֶזְקֵאל, מְבֹאָר שֶׁלְּמַעְלָה הֲלָכָה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן דִּשְׂרֵפָה חֲמוּרָה, עַל כֵּן יַעֲשׂוּ כְּהַנַּ"ל. וְאַחַר כָּךְ יַגְבִּיהוּ אוֹתִי שׁוּב כַּנַּ"ל וְיַנִּיחוּ אוֹתִי עַל הַקַּרְקַע וְיָשִׂימוּ הָאֶבֶן עַל לִבִּי, וְיֹאמְרוּ (אִם נִתְחַיֵּב זֶה הַנְּפָטָר הֶרֶג תְּהֵא סְקִילָה זוֹ בִּמְקוֹם הֶרֶג) כִּי

סְקִילָה חֲמוּרָה מֵהֶרֶג, וּרְצוֹנִי הָיָה שֶׁיִּקְחוּ סַכִּין חַד וְיַחְתְּכוּ קְצָת מֵעוֹר הַצַּוָּאר זֶכֶר לְהֶרֶג, אַךְ חוֹשֵׁשׁ אֲנִי לְאֵיזֶה עֲלִילָה חַס וְשָׁלוֹם, עַל כֵּן עַל כָּל פָּנִים יִקְחוּ סַכִּין שֶׁאֵינוֹ חַד וְיַעֲבִירוּ עַל צַוָּארִי זֶכֶר לְהֶרֶג. וְאַחַר כָּךְ יַגְבִּיהוּ אֶת הַגֻּלְם עוֹד הַפַּעַם כַּנַ"ל, וְיַנִּיחוּ אוֹתוֹ עָרֹם עַל הַקַּרְקַע מַמָּשׁ כַּנַ"ל וְיָשִׂימוּ הָאֶבֶן עַל לִבּי וְיֹאמְרוּ (אִם נִתְחַיֵּב זֶה הַנִּפְטָר חֶנָּק תְּהֵא סְקִילָה זוֹ בִּמְקוֹם חֶנֶק) כִּי סְקִילָה חֲמוּרָה מֵחֶנֶק אַלְבָּא דְּכֻלֵּי עָלְמָא. וְיִקְחוּ חֶבֶל אוֹ אֵיזֶה חֵפֶץ אַחֵר וְיִקְשְׁרוּ סְבִיב צַוָּארִי, וְיִמְשְׁכוּ אוֹתוֹ זֶה לְצַד זֶה וְזֶה לְצַד זֶה זֶכֶר לְחֶנֶק. וּבַקַּשְׁתִּי מְאֹד לְקַיֵּם כָּל הַנַּ"ל בִּפְשִׁיטוּת. וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עָלַי שֶׁיִּהְיֶה בֶּאֱמֶת נֶחְשָׁב לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּאִלּוּ נִתְקַיְּמוּ בִּי כָּל הָאַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין בַּחַיִּים חִיּוּתִי בְּפֹעַל מַמָּשׁ, וְיִתְכַּפְּרוּ כָּל עֲוֹנוֹתַי כַּפָּרָה גְּמוּרָה וְיִתָּקְנוּ כָּל הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְתִּי בַּשֵּׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים. וְאִם אֶזְכֶּה, בָּטוּחַ אֲנִי בְּרַחֲמָיו הַגְּדוֹלִים שֶׁבְּכָל פַּעַם שֶׁיְּקַיְּמוּ בִּי כָּל הַנִּזְכָּר, אָז אַרְגִּישׁ מַמָּשׁ זֶה הַצַּעַר שֶׁהָיָה לְהַנֶּהֱרָג בְּהַמִּיתוֹת הַנַּ"ל, וְזֶה בְּעַצְמוֹ יִהְיֶה לִי לְנַחַת גָּדוֹל וּלְשִׂמְחַת לֵב וָנֶפֶשׁ. וְאַל יַלְעִיגוּ עָלַי בָּזֶה, מֵאַחַר שֶׁמָּצִינוּ בְּצַוָּאַת הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי נַפְתָּלִי הַכֹּהֵן זַצַ"ל שֶׁצִּוָּה לְקַיֵּם בּוֹ כָּכָל הַנִּזְכָּר, וּמַה נֹּאמַר וּמַה נְּדַבֵּר מְלֵאִים חֵטְא וְעָוֹן וָפֶשַׁע כְּמוֹנִי, רַק שֶׁאֲנִי הוֹסַפְתִּי קְצָת עַל דְּבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים בְּעִנְיָן זֶה. כַּאֲשֶׁר יִרְאֶה הַמְעַיֵּן שָׁם וְכָאן.

וְשָׁמַעְתִּי בְּשֵׁם הָרַב הַקָּדוֹשׁ וְכוּ' בַּעַל הַמְחַבֵּר סֵפֶר 'יְסוֹד וְשֹׁרֶשׁ הָעֲבוֹדָה', שֶׁצִּוָּה גַּם כֵּן לְקַיֵּם בּוֹ אַחַר פְּטִירָתוֹ כְּמוֹ עִנְיַן סְקִילָה מַמָּשׁ, שֶׁיַּפִּילוּ אוֹתוֹ מִמָּקוֹם גָּבוֹהַּ קְצָת. וְהִבְטִיחַ לָהֶם שֶׁכַּאֲשֶׁר יְקַיְּמוּ דְּבָרָיו, יַעֲמֹד לָהֶם לְעֶזְרָה לְאַחַר פְּטִירָתוֹ בְּעֵת דָּחֳקָם, וְכֵן הָיָה וְנִתְקַיְּמוּ וְהָיָה בָּזֶה מַעֲשֶׂה נוֹרָאָה מְאֹד, וְעַל כֵּן רָאוּי וְנָכוֹן לְאִישׁ כְּעֶרְכִּי בְּוַדַּאי לְצַוּוֹת עַל זֶה. וְהַלְוַאי שֶׁיְּקַיְּמוּ דְּבָרַי, בְּוַדַּאי יִהְיֶה גַּם לָהֶם לְזִכּוּת, בִּפְרָט כִּי מִצְוָה לְקַיֵּם דִּבְרֵי הַמֵּת אֶת אֲשֶׁר צִוָּה בְּחַיָּיו. וְאוּלַי יִהְיֶה מִזֶּה אֵיזֶה טוֹבָה וְהַצָּלָה לְנַפְשִׁי. וְאַחַר כָּךְ יַגְבִּיהוּ אוֹתִי מְעַט בָּאֲוִיר כְּפִי זְקִיפַת קוֹמָתִי רֹאשִׁי לְמַעְלָה וְרַגְלַי לָאָרֶץ כְּאִלּוּ קָיְמוּ בִּי מִצְוַת תְּלִיָּה, כִּי כָּל הַנִּסְקָלִין נִתְלִין. וְאַחַר כָּךְ יַנִּיחוּ אוֹתִי עַל הַקַּרְקַע כְּדֶרֶךְ כָּל הָאָרֶץ. וְכֵן מְבֹאָר בְּצַוָּאַת הָר' נַפְתָּלִי הַכֹּהֵן זַצַ"ל. וּבְכָל פַּעַם שֶׁיַּעֲשׂוּ כַּנַ"ל יַפְרִישׁוּ לִצְדָקָה בַּעֲבוּר תִּקּוּן נִשְׁמָתִי. וְיִתְפַּלְּלוּ עָלַי הַתְּפִלָּה הַקְּצָרָה שֶׁל 'אֵל מָלֵא רַחֲמִים' וְכוּ'. וְיֹאמְרוּ בְּכַוָּנַת הַלֵּב כַּרְאוּי לְהַרְגִּישׁ בֶּאֱמֶת, גֹּדֶל עֹצֶם הָרַחֲמָנוּת שֶׁיֵּשׁ עַל נֶפֶשׁ הַדַּל הַנִּפְטָר שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ עוֹד לַעֲסֹק בְּעַצְמוֹ בְּתִקּוּן נַפְשׁוֹ, וּמְצַפֶּה רַק שֶׁיַּעַסְקוּ אֲחֵרִים בְּתִקּוּנוֹ וּלְעוֹרֵר רַחֲמֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָלָיו וְשֶׁיִּתֵּן רַחֲמִים בְּלֵב הַצַּדִּיקֵי אֱמֶת הַחַיִּים וְהַנִּפְטָרִים שֶׁיִּשְׁתַּדְּלוּ בְּתִקּוּן נַפְשׁוֹ בִּשְׁלֵמוּת. גַּם בְּשָׁעָה שֶׁיִּשְׁפְּכוּ הָעָפָר לַקֶּבֶר יְכַוְּנוּ לְסַקֵּל הָאָרוֹן כְּדֵי לְכַפֵּר עַל עָוֹן סְקִילָה. וְיֹאמְרוּ פָּסוּק "וְהוּא רַחוּם" כַּמָּה פְּעָמִים. וְלַסּוֹף שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים פָּסוּק: "וְסָר עֲוֹנְךָ וְחַטָּאתְךָ תְּכֻפַּר".

ח

בִּשְׁעַת הַשְׁכִּיבָה עַל הָאָרֶץ יְסוֹבְבוּ אוֹתִי כַּמָּה אֲנָשִׁים לוֹמְדִים וּכְשֵׁרִים, וְאִם אֶפְשָׁר יִטְבְּלוּ מִקֹּדֶם, וְיִלְמְדוּ מִשְׁנָיוֹת הַפְּרָקִים הַמַּתְחִילִין בְּאוֹתִיּוֹת שְׁמִי, וְיַגִּידוּ מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים(קלא) הַמַּתְחִילִין בְּאוֹתִיּוֹת נְשָׁמָה וּבְאוֹתִיּוֹת שְׁמִי (וּבְסוֹף הַקַּנְטֹרֶס יִהְיֶה רָשׁוּם אִם יִרְצֶה ה' כָּל מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים עַל פִּי אוֹתִיּוֹת א"ב וְכוּ') וִיבַקְּשׁוּ רַחֲמִים עָלַי שֶׁלֹּא אֶשְׁכַּח חַס וְשָׁלוֹם אֶת שְׁמִי כְּשֶׁיִּשְׁאֲלוּ אוֹתִי בְּעָלְמָא דִּקְשׁוֹט, וְיִהְיֶה שְׁמִי רָגִיל עַל לְשׁוֹנִי שֶׁלֹּא אֵבוֹשׁ וְלֹא אֶכָּלֵם, לְאָמְרוֹ תֵּכֶף. גַּם יְכַוְּנוּ לְתַקֵּן אֶת שְׁמִי וְנִשְׁמָתִי. וְאִם יִהְיֶה בְּאֶפְשָׁר לְהַאֲרִיךְ קְצָת בַּקָּשָׁתִי לוֹמַר מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים הַמַּתְחִילִין בְּאוֹתִיּוֹת הַשֵּׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים אהי' הוי' אדנ"י. וְאִם אֶפְשָׁר לְשַׁלֵּב הָאוֹתִיּוֹת מַה טּוֹב, הַיְנוּ לוֹמַר מִזְמוֹר הַמַּתְחִיל בְּאוֹת א' כְּנֶגֶד אָלֶף שֶׁל שֵׁם אֶהְיֶה וְאַחַר כָּךְ מִזְמוֹר הַמַּתְחִיל בְּיוּד כְּנֶגֶד יוּד שֶׁל שֵׁם הוי"ה. וְאַחַר כָּךְ מִזְמוֹר הַמַּתְחִיל בְּא' נֶגֶד הָא' שֶׁל שֵׁם אדנ"י. וְאַחַר כָּךְ מִזְמוֹר הַמַּתְחִיל בְּנוּ"ן נֶגֶד נוּן שֶׁל נְשָׁמָה וְאַחַר כָּךְ מִזְמוֹר הַמַּתְחִיל בְּנוּן נֶגֶד אוֹת הָרִאשׁוֹן שֶׁל שְׁמִי. וִיכַוְּנוּ בְּלִבָּם וִיבַקְּשׁוּ רַחֲמִים עָלַי שֶׁיְּתַקְּנוּ כָּל הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְתִּי בַּעֲוֹנוֹתַי בְּאוֹתִיּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הָאֵלּוּ שֶׁל הַשֵּׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים הָאֵלּוּ, וְכֵן בִּשְׁאָר שֵׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים, וְכֵן מַה שֶּׁפָּגַמְתִּי בְּאוֹת הָרִאשׁוֹן שֶׁל אוֹתִיּוֹת נְשָׁמָה, וּבְאוֹת רִאשׁוֹן שֶׁל שְׁמִי. וְאַחַר כָּךְ יֹאמְרוּ מִזְמוֹרִים הַמַּתְחִילִים בְּאוֹתִיּוֹת שְׁנִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים הַנִּזְכָּרִים. וּבְאוֹתִיּוֹת שֶׁל נְשָׁמָה וְשֶׁל שְׁמִי, וְכֵן עוֹד אַחַר כָּךְ כְּנֶגֶד אוֹתִיּוֹת שְׁלִישִׁיּוֹת וּרְבִיעִיּוֹת מִכָּל הַנַּ"ל, וּבְכָל פַּעַם יְכַוְּנוּ אֶת לִבָּם וִיבַקְּשׁוּ רַחֲמִים כַּנַּ"ל אַף בִּלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַז. וְאִם יִהְיֶה בִּלְתִּי אֶפְשָׁר לְהַאֲרִיךְ כָּל כָּךְ יֹאמְרוּ עַל כָּל פָּנִים כְּפִי סֵדֶר הַנַּ"ל מֵאוֹתִיּוֹת הָא"ב שֶׁבְּמִזְמוֹר קי"ט אַשְׁרֵי תְּמִימֵי דָרֶךְ וְכוּ' וְאַחַר כָּךְ יֹאמְרוּ הַפְּסוּקִים שֶׁבַּמִּזְמוֹר הַנַּ"ל נֶגֶד אוֹתִיּוֹת שדי קרע שטן. וִיכַוְּנוּ לְהַמְתִּיק כָּל הַדִּינִים מֵעָלַי, וּלְבַטֵּל כָּל הַמְקַטְרְגִים וְהַמַּשְׁטִינִים מֵעַל גּוּפִי וְנַפְשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי. וְגוּפִי יָנוּחַ עַל מִשְׁכָּבוֹ בְּשָׁלוֹם וְנַפְשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי יַעֲלוּ בְּשָׁלוֹם לִמְקוֹם קְדֻשָּׁתָם. וְתִהְיֶינָה צְרוּרוֹת בִּצְרוֹר הַחַיִּים וְכוּ' וְלַחֲזוֹת בְּנֹעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהֵיכָלוֹ. וְאַחַר כָּךְ יֹאמְרוּ הַתְּפִלָּה שֶׁל 'אֵל מָלֵא רַחֲמִים' וְכוּ'.

ט

בִּשְׁעַת רְחִיצַת מֵי טָהֳרָה, יֹאמְרוּ "מִזְמוֹר הָבוּ לַה' בְּנֵי אֵלִים" שֶׁהֵם שִׁבְעָה קוֹלוֹת שֶׁאָמַר דָּוִד עַל הַמַּיִם, וּלְכַוֵּן בַּתְּפִלָּה לְהָקֵל מֵעָלַי הַדִּינִים שֶׁל שִׁבְעָה עִדָּנִים הַחוֹלְפִים עַל הָאָדָם. וְיִשְׁפְּכוּ עַל גּוּפִי תִּשְׁעָה קַבִּין בְּפַעַם אַחַת וְכֵן יַעֲשׂוּ אַרְבָּעָה פְּעָמִים וִיכַוְּנוּ לְתַקֵּן הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְתִּי בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שֶׁל שֵׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים הַנַּ"ל שֶׁהֵם אהי"ה הוי"ה אדנ"י, וּבְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת נְשָׁמָה, וּבְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שֶׁל שְׁמִי. וּבִשְׁעַת רְחִיצָה וְכֵן בִּשְׁעַת לְבִישָׁה, וּבִשְׁעַת

הַכְנָסָה לְקֶבֶר יֹאמְרוּ הַפְּסוּקִים שֶׁבְּסוֹף מַעֲבַר יַבֹּק. וְאִם אֶפְשָׁר שֶׁיִּתְעַסְּקוּ בִּי טְבוּלֵי יוֹם בְּוַדַּאי מַה טּוֹב. אַךְ עַל כָּל פָּנִים יִתְוַדּוּ כֻּלָּם. וִיהַרְהֲרוּ בִּתְשׁוּבָה בֶּאֱמֶת. וְעַל דֶּרֶךְ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זַ"ל יָבֹא זַכַּאי וְיכַפֵּר עַל הַחַיָּב.

ו

בַּאֲשֶׁר שֶׁהַמְנָהָג פֹּה לַעֲשׂוֹת אָרוֹן שָׁלֵם. בַּקָּשָׁתִי שֶׁיַּעֲשׂוּ אוֹתוֹ מִנְסָרִים דַּקִּים. וְיַעֲשׂוּ בָּהֶם נְקָבִים הַרְבֵּה וּגְדוֹלִים קְצָת, בְּאֹפֶן שֶׁיִּכָּנֵס בָּהֶם עֲפַר הָאָרֶץ בְּרֶוַח בִּכְדֵי שֶׁיִּתְעַכֵּל הַבָּשָׂר בְּמְהֵרָה. וְאִם יָדַעְתִּי שֶׁאֵין קְפֵידָא לְשַׁנּוֹת הַמְנָהָג בָּזֶה, הָיִיתִי מְצַוֶּה שֶׁלֹּא לְהַנִּיחַ הַקֶּרֶשׁ הַתַּחְתּוֹנָה כְּלָל רַק מִן הַצְּדָדִין וְהַגּוֹלֶל, וְגַם הֵם יִהְיוּ מְנֻקָּבִים הַרְבֵּה כַּנַּ"ל. וְעַל כָּל פָּנִים יַעֲשׂוּ בַּקֶּרֶשׁ הַתַּחְתּוֹנָה שִׁבְעָה נְקָבִים. שְׁלֹשָׁה מֵהֶם יִהְיֶה כָּל אֶחָד טֶפַח עַל טֶפַח מְרֻבָּעִין. וְאַרְבַּע יִהְיוּ כָּל אֶחָד אֶצְבָּעַיִם עַל אֶצְבָּעַיִם כְּמִבְאָר בְּצִוּאַת כְּנֶסֶת יְחֶזְקֵאל. וְיִזָּהֲרוּ שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּתְמוּנַת שְׁתִי וָעֶרֶב חַס וְשָׁלוֹם כַּנִּדְפָּס שָׁם בְּטָעוּת.

יא

בִּשְׁעַת לְוָיָה וּבִשְׁעַת הַכְנָסָה לַקֶּבֶר יִתְּנוּ לְצִדָּקָה כְּפִי הַיְכֹלֶת וִיבַקְּשׁוּ רַחֲמִים. גַּם בַּקָּשָׁתִי מִבְּנֵי בֵּיתִי לְשַׁלֵּם בְּעַד מָקוֹם קְבוּרָה וְכֵן לְהַמִּתְעַסְּקִים בָּזֶה, בְּאֹפֶן שֶׁיִּהְיֶה הַכֹּל בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן טוֹב וּבְכָבוֹד וְלֹא בְּקִנְטוּר וּמַחֲלֹקֶת חַס וְשָׁלוֹם. גַּם כָּל הַדִּבּוּרִים בְּעִנְיָן זֶה הַכֹּל יִהְיֶה בְּדִבְרֵי נַחַת וְתַחֲנוּנִים, בְּאֹפֶן שֶׁיִּתְרַצּוּ כֻּלָּם בְּרָצוֹן טוֹב לְקַבֵּל מִיָּדָם אֶת אֲשֶׁר יִתְּנוּ כְּפִי יְכָלְתָּם וּמִסַּת יָדָם.

יב

עַל עֲלִיַּת בֵּיתִי מֻנַּח כָּעֵת שְׁנֵי טָארְבִּילֶיךְ [שַׁקִּיקִים] עִם עֲפַר אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְיֵשׁ בָּהֶם עָפָר פָּשׁוּט וְנִשְׁחָק, וְעָפָר לָבָן וְקָשֶׁה כָּאֶבֶן. עַל כֵּן יַכְתִּישׁוּ זֶה הֶעָפָר לָבָן גַּם כֵּן, וִיפַזְּרוּ הֵיטֵב מִזֶּה הֶעָפָר שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַל גּוּפִי הַרְבֵּה, וְעַל כָּל אֲבָרַי וּבִפְרָט עַל בְּרִית קֹדֶשׁ, וְיֹאמְרוּ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים הַפָּסוּק "כִּי דַם עֲבָדָיו יִקּוֹם וְכוּ' וְכִפֶּר אַדְמָתוֹ עַמּוֹ". וְכָל זֶה יִהְיֶה בִּשְׁעַת הַהַנָּחָה לַקֶּבֶר.

וּמִגֹּדֶל חִבַּת אַדְמַת קֹדֶשׁ לְכָל יִשְׂרָאֵל עַל כֵּן יַשְׁאִירוּ קְצָת מֵהֶעָפָר הַלָּבָן שֶׁלֹּא נִשְׁחַק אֵצֶל בְּנֵי בֵּיתִי לְקַיֵּם: "כִּי רָצוּ עֲבָדֶיךָ אֶת אֲבָנֶיהָ" וְכוּ', וְלִהְיוֹת לָהֶם לְזֵכֶר עוֹלָם שֶׁזָּכִיתִי בָּעוֹלָם הַזֶּה לִהְיוֹת בַּחַיִּים חִיּוּתִי בָּאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, וּלְנַשֵּׁק אֶת אַדְמָתָהּ אַדְמַת קֹדֶשׁ. וְעַל יְדֵי כָּל זֹאת יִתְעוֹרֵר הִתְּשׁוּקָה גַּם אֶצְלָם לִזְכּוֹת לָזֶה. וְאוּלַי אֶזְכֶּה עוֹד אֲנִי וְהֵם, אוֹ עַל כָּל פָּנִים

הֵם לְבַדָּם לִישִׁיבַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְלִקְבֹּעַ דִּירָתָם שָׁם, בְּוַדַּאי אַשְׁרֵי לָהֶם וְאַשְׁרֵי חֶלְקָם. מִי יִתֵּן שֶׁאֶזְכֶּה לָזֶה בְּחַיַּי גַּם אֲנִי וְכָל בְּנֵי בֵּיתִי שֶׁיִּחְיוּ.

יג

בְּשָׁעַת הַהַכְנָסָה לַקֶּבֶר יַעַמְדוּ שִׁבְעָה אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים מֵאוֹהֲבֵי בֶּאֱמֶת, וְאִם עָשְׂרָה מַה טּוֹב. וְיֹאמְרוּ שִׁבְעָה פְּעָמִים "וִיהִי נֹעַם" עַד גְּמִירָא. וִיבַקְּשׁוּ רַחֲמִים בַּעֲדִי לְהַצִּילֵנוּ מֵעֲנָשִׁים קָשִׁים וּמִכָּל מִינֵי הַטְּעָיוֹת וְעַקְמִימוּת שֶׁבַּלֵּב וּבִלְבּוּלֵי הַדַּעַת שֶׁיּוּכַל לִהְיוֹת גַּם אָז חַס וְשָׁלוֹם כַּיָּדוּעַ. וּבְכָל יְמֵי הַשִּׁלְשִׁים עַל כָּל פָּנִים יִלְמְדוּ בְּכָל יוֹם עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים עֲבוּר זְכוּת נִשְׁמָתִי, וְאַחַר כָּךְ יִתְּנוּ כֻּלָּם לְצְדָקָה מַה שֶּׁיִּתְּנוּ. וְכֻלָּם יְבַקְּשׁוּ רַחֲמִים בַּעֲדִי כַּנַּ"ל, וְאִם מֵהַצַּוָּאָה לְשַׁלֵּם לָהֶם בְּעַד זֶה יִתְּנוּ מִבֵּיתִי בְּאַהֲבָה וּבְכָבוֹד, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יְמַלֵּא לִבָּם בְּרָוָח. וּבְכָל רֹאשׁ חֹדֶשׁ בְּשָׁנָה רִאשׁוֹנָה יַדְלִיקוּ נֵרוֹת בִּשְׁבִילִי בְּבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת. וּבְכָל עֶרֶב רֹאשׁ חֹדֶשׁ לִלְמֹד מִשְׁנָיוֹת וְלִתֵּן צְדָקָה כָּל מַה דְּאֶפְשָׁר, וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עָלַי אַף לְאַחַר שָׁנָה רִאשׁוֹנָה. וּבְכָל יוֹם וָיוֹם מִשָּׁנָה רִאשׁוֹנָה אוֹ בְּכָל שָׁבוּעַ עַל כָּל פָּנִים, וּבִפְרָט בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ. יִתְּנוּ דַּעְתָּם לְהַזְכִּיר אֶת שְׁמִי לְטוֹבָה, וְלַחֲזֹר וְלוֹמַר אֵיזֶה דִּבּוּר טוֹב וְכָשֵׁר מִדִּבּוּרֵי אֱמֶת וֶאֱמוּנָה שֶׁשָּׁמְעוּ מִפִּי. אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא אָמַרְתִּי אוֹתוֹ מִדַּעְתִּי, רַק בְּשֵׁם אֲבוֹתַי וְרַבּוֹתַי אוֹ מִפִּי סוֹפְרִים וּסְפָרִים.

וְאִם אֶפְשָׁר לְקַיֵּם זֹאת גַּם לְאַחַר שָׁנָה רִאשׁוֹנָה, מַה טּוֹב. וּבְכָל יָמִים נוֹרָאִים תִּתְּנוּ לִצְדָקָה בַּעֲבוּר נִשְׁמָתִי וִיבַקְּשׁוּ רַחֲמִים עָלַי. וְכֵן בְּכָל זְמַן אֲמִירַת יִזְכֹּר וְכוּ' תֹּאמְרוּ בְּהִתְעוֹרְרוּת גָּדוֹל מֵעֹמֶק הַלֵּב, כִּי צָרִיךְ אֲנִי רַחֲמִים גְּדוֹלִים וְנִפְלָאִים מְאֹד. וְכֵן בְּכָל עֶרֶב שַׁבַּת קֹדֶשׁ בְּעֵת אֲמִירַת מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת, שֶׁאָז עוֹסְקִים הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים בְּנֵי עֲלִיָּה גַּם אַחַר פְּטִירָתָם בְּצַוָּתָא חֲדָא עִם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, לְהַעֲלוֹת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּפְלוּ לְעִמְקֵי הַשְּׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת כַּיָּדוּעַ. עַל כֵּן בַּקָּשָׁתִי מְאֹד שֶׁתִּתַּהַרְהֲרוּ אָז בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּתְבַקְּשׁוּ רַחֲמִים שֶׁיַּעֲלוּ גַּם נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁלָּכֶם מֵעִמְקֵי נְפִילַתְכֶם וְשֶׁתִּזְכּוּ לִתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּלְהַרְבּוֹת בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם. וּתְקַשְּׁרוּ עַצְמְכֶם אָז בִּלְבַבְכֶם וּמַחְשְׁבוֹתֵיכֶם בְּהִתְקַשְּׁרוּת חָזָק לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּלְנִשְׁמַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם וּלְנִשְׁמַת שְׁאָר הַצַּדִּיקִים שֶׁעִמּוֹ שֶׁעוֹסְקִין אָז בְּתִקּוּן נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל. וְאָז תְּבַקְּשׁוּ רַחֲמִים בְּפִיכֶם אוֹ עַל כָּל פָּנִים בְּמַחְשְׁבוֹתֵיכֶם, גַּם עַל נֶפֶשׁ רוּחַ נְשָׁמָה שֶׁלִּי, וְכֵן עַל כָּל נִיצוֹצוֹת הַקְּדוֹשִׁים הַשַּׁיָּכִים לָהֶם שֶׁיַּעֲלוּ מֵעֹמֶק נְפִילָתָם וְשֶׁיִּתְתַּקְּנוּ בְּתִקּוּן שָׁלֵם בֶּאֱמֶת וְכָל מַה שֶּׁתְּבַקְּשׁוּ עָלַי, רְשׁוּת בְּיָדְכֶם לוֹמַר גַּם בְּלָשׁוֹן אַשְׁכְּנַז שֶׁאָנוּ מְדַבְּרִים בּוֹ, וּבִלְבַד שֶׁיִּהְיֶה בְּכַוָּנַת הַלֵּב כָּרָאוּי לְפִי מַדְרֵגָתָם. וּבְכָל פַּעַם שֶׁתְּבַקְּשׁוּ עָלַי רַחֲמִים תַּזְכִּירוּ זְכוּת שֶׁל הַצַּדִּיקֵי אֱמֶת שֶׁבְּדוֹרֵנוּ וְשֶׁל הַצַּדִּיקִים

שׁוֹכְנֵי עָפָר. וּבִכְלָלָם בִּזְכוּת רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא רַבִּי יִשְׂרָאֵל בַּעַל שֵׁם טוֹב וְתַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים זַ"ל וּבִזְכוּת רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא רַבִּי נַחְמָן מִבְּרַסְלֶב וְתַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים זַ"ל. וּתְבַקְּשׁוּ רַחֲמִים הָרְבֵּה עָלַי שֶׁאֶזְכֶּה גַּם אֲנִי לְהִתְקַשֵּׁר הֵיטֵב לְאוֹר זְכוּת קְדֻשָּׁתָם. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַזְכֵּנוּ לְהַאֲרִיךְ יָמִים וְשָׁנִים בְּתוֹרָה וַעֲבוֹדַת ה' בְּטוּב וּבְנְעִימִים וְלֹא יָמוּשׁוּ דִּבְרֵיהֶם מִפִּינוּ וּמִפִּי זַרְעֵנוּ וְכָל יוֹצְאֵי חֲלָצֵינוּ עַד עוֹלָם. וְנִזְכֶּה לְהִתְקַשֵּׁר עִמָּהֶם בֶּאֱמֶת כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ לְעוֹלָם בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְלִהְיוֹת עִמָּהֶם גַּם בָּעוֹלָם הַבָּא אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

יד

בַּקָּשָׁתִי מְאֹד שֶׁלֹּא יִשְׁבְּחוּנִי בְּשׁוּם תֹּאַר וְשֶׁבַח. לֹא צַדִּיק וְלֹא חָסִיד וְלֹא לַמְדָן וְלֹא בַּעַל מִדּוֹת טוֹבוֹת, וְכֵיוֹצֵא בְּשִׁבָחִים כְּאֵלּוּ שֶׁאֵין בִּי אֶפִלּוּ הַמִּקְצָת מֵהֶם כִּי הַכֹּל בְּטָעוּת. בִּפְרָט "כִּי הָאָדָם יִרְאֶה לָעֵינַיִם וַה' יִרְאֶה לַלֵּבָב". נִמְצָא כִּי כָּל הַמּוֹסִיף גּוֹרֵעַ, וְאַדְרַבָּא לְחָרְפָּה וְלִכְלִמָּה יֵחָשֵׁב. כִּי אוֹי לוֹ לְמִי שֶׁהָעוֹלָם טוֹעִין בּוֹ, בִּפְרָט לְאַחַר הַפְּטִירָה, שֶׁכָּל תִּקְוָתִי לְהִנָּצֵל מְאֹד אָז עַל כָּל פָּנִים מִכָּל הַהֶבְלִים וְהַשְּׁקָרִים וְהַטָּעָיוֹת שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם, וּלְהִתְדַּבֵּק בֶּאֱמֶת בִּנְקֻדַּת הָאֱמֶת דִּקְדֻשָּׁה, וְלִזְכּוֹת לְאֵיזֶה הִתְנוֹצְצוּת מִזִּיו נְעִימַת קְדֻשַּׁת אוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים. וְלָמָּה לִי אָז כָּל הַשְּׁבָחִים שֶׁל שֶׁקֶר וְטָעוּת. וְגַם עַל הַמַּצֵּבָה לֹא יַחְקְקוּ שׁוּם שֶׁבַח, רַק הָרַב וְכוּ' מוֹרֶה צֶדֶק לַעֲדָתוֹ כַּמָּה שָׁנִים בִּקְהִלַּת קֹדֶשׁ טְשֶׁעְרִין. וְלִקֵּט וְקִבֵּץ סֵפֶר לְשׁוֹן חֲסִידִים וְסֵפֶר דֶּרֶךְ חֲסִידִים וּשְׁאָר סְפָרִים. בֶּן הָרַב וְכוּ' שֶׁהָיָה מוֹרֶה צֶדֶק כַּמָּה שָׁנִים בִּקְהִלַּת קֹדֶשׁ בְּרַסְלֶב וְיִכָּתֵב גַּם כֵּן הַפְּרָט שֶׁל הַיּוֹם וְהַחֹדֶשׁ וְהַשָּׁנָה.

טו

הֲגַם כִּי פֹּה אֵין הַמִּנְהָג לִשְׂא עַל מִטָּה רַק מוֹלִיכִין בַּעֲגָלָה, בַּקָּשָׁתִי לִשְׂא אוֹתִי עַל מִטָּה. וְאִם אֶפְשָׁר שֶׁיִּהְיוּ נוֹשְׂאִים כֻּלָּם טְבוּלֵי יוֹם מַה טּוֹב. וְאִם יִצְטָרְכוּ לְשַׁלֵּם לָהֶם שָׂכָר, וְגַם לְחַמֵּם הַמִּקְוֶה בִּשְׁבִילָם בְּוַדַּאי כְּדַאי וְרָאוּי. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְמַלֵּא לָכֶם כִּי אִם לֹא עַכְשָׁו, אֵימָתַי יַעֲשׂוּ עוֹד עִמְּדִי חֶסֶד שֶׁל אֱמֶת כָּזֶה. "וְהַחַי יִתֵּן אֶל לִבּוֹ", כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ זַ"ל. וְנוֹשְׂאֵי הַמִּטָּה יֹאמְרוּ שִׁיר שֶׁל פְּגָעִים, הַיְנוּ וִיהִי נֹעַם וְיוֹשֵׁב בְּסֵתֶר. וְעַל כָּל פָּנִים יַעֲמִידוּ הַמִּטָּה שִׁבְעָה פְּעָמִים וּבְכָל פַּעַם יֹאמְרוּ שִׁיר שֶׁל פְּגָעִים כַּנַּ"ל.

וְהִנְנִי מְבַקֵּשׁ מִזּוּגָתִי וְכָל בְּנֵי בֵּיתִי שֶׁיִּהְיוּ שֶׁלֹּא יְלַוּוּנִי אַחַר מִטָּתִי. וְגַם אַחַר שֶׁיְּנִיחוּנִי בַּקֶּבֶר שֶׁאָז יָבֹאוּ לוֹמַר קַדִּישׁ יַעַמְדוּ מֵרָחוֹק אַרְבַּע אַמּוֹת. וּרְצוֹנִי שֶׁלֹּא יָבֹא שׁוּם אָדָם עַל קִבְרִי גַּם אֵיזֶה שָׁנִים אַחַר פְּטִירָתִי, כִּי יָדַעְתִּי אֶת מַכְאוֹבִי, אִם לֹא מִבָּנַי וְיוֹצְאֵי חֲלָצַי אִם יִרְצוּ. וְגַם זֶה לְאַחַר י"ב חֹדֶשׁ וּבְאֹפֶן שֶׁיִּהְיוּ טְהוֹרִים טְבוּלֵי יוֹם. וְגַם בָּזֶה לֹא נִיחָא לִי

כָּל כָּךְ. וְזֶה שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ שֶׁיִּהְיוּ טְהוֹרִים דַּיְקָא, לֹא בְּגִין רָמוּת רוּחָא וְהִתְפָּאֲרוּת בְּטָהֳרַת קְדֻשַּׁת קִבְרֵי חַס וְשָׁלוֹם, רַק אַדְרַבָּא מִגֹּדֶל שִׁבְרוֹן לִבִּי וְשִׁפְלוּת מַדְרֵגוֹתַי בָּעוֹלָם הַזֶּה חוֹשֵׁשׁ אֲנִי בְּיוֹתֵר שֶׁיִּהְיוּ טְהוֹרִים דַּיְקָא. וְגַם נְקֻבוֹת מִיּוֹצְאֵי חֲלָצַי אִם יִרְצוּ לְהִתְפַּלֵּל עַל קִבְרֵי לֹא יָבֹאוּ רַק בְּעֵת טָהֳרָתָם, וְגַם אָז בַּקַּשְׁתִּי שֶׁיַּעַמְדוּ מֵרָחוֹק אַרְבַּע אַמּוֹת.

טז

בֵּין פְּטִירָה לִקְבוּרָה יְחַלְּקוּ בְּנֵי בֵּיתִי לִצְדָקָה שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים כְּמִנְיַן שְׁמִי מֵאֵיזוֹ מַטְבֵּעַ שֶׁיִּרְצוּ כְּפִי יְכָלְתָּם וּמַתַּת יָדָם, וִיכַוְּנוּ בְּלִבָּם וִיבַקְּשׁוּ רַחֲמִים עָלַי לִפְדּוֹת אֶת נַפְשִׁי בָּזֶה מִכָּל צָרָה בִּבְחִינַת "נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ" כַּיָּדוּעַ. גַּם יַכְרִיזוּ כַּמָּה פְּעָמִים בְּקוֹל הֵן בְּהִיוֹתִי עֲדַיִן בְּבֵיתִי וְהֵן בְּיִצִיאָתִי מִן הַבַּיִת בְּשָׁעַת לְוָיָה, וְהֵן קֹדֶם הַהַכְנָסָה לַקֶּבֶר, שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ מֵחִילָה מִכָּל מִי שֶׁצַּעֲרְתִּי אוֹתוֹ אוֹ שֶׁפָּגַמְתִּי בִּכְבוֹדוֹ, אוֹ בְּאֵיזֶה דָּבָר שֶׁעָשִׂיתִי נֶגְדּוֹ שֶׁלֹּא כַּשּׁוּרָה, וַאֲפִלּוּ בְּשׁוֹגֵג אוֹ בְּאֹנֶס, עַל כֻּלָּם אֲנִי מְבַקֵּשׁ בְּבַקָּשָׁה גְּדוֹלָה, וְיִהְיֶה דּוֹמֶה בְּעֵינֵיהֶם כְּאִלּוּ אֲנִי מִשְׁתַּטֵּחַ אַרְצָה לִפְנֵיהֶם בְּהַכְנָעָה גְּדוֹלָה וַאֲמִתִּיִּת, וּמְבַקֵּשׁ מֵהֶם שֶׁיְּרַחֲמוּ עָלַי וְיִמְחֲלוּ לִי מְחִילָה גְּמוּרָה בֶּאֱמֶת בְּכָל לֵב, כָּל מִי שֶׁהֶעֱוִיתִי נֶגְדּוֹ, יִהְיֶה מִי שֶׁיִּהְיֶה, הֵן יָחִיד הֵן רַבִּים, זְכָרִים אוֹ נְקֵבוֹת, קְטַנִּים אוֹ גְּדוֹלִים, מִכֻּלָּם אֲנִי מְבַקֵּשׁ מְחִילָה גְּמוּרָה בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים. וַאֲפִלּוּ אִם פָּגַמְתִּי נֶגְדָּם וְגָרַמְתִּי לָהֶם צַעַר בְּגוּף חַס וְשָׁלוֹם אוֹ בְּאֵיזֶה עִנְיְנֵי מָמוֹן שֶׁגָּרַמְתִּי לָהֶם, בַּקַּשְׁתִּי מֵהֶם שֶׁיִּמְחֲלוּ לִי, בְּפָרַט כִּי הֵם דְּבָרִים שֶׁאֵינָם יְדוּעִים לִי, רַק אַף עַל פִּי כֵן לְמֵיחַשׁ מִיהָא בָּעֵי, וּמַה בֶּצַע שֶׁיִּנְטְרוּ שִׂנְאָה וְתַרְעוֹמוֹת בְּלִבָּם עָלַי, בְּדָבָר אֲשֶׁר לֹא נִתַּן לְהִשָּׁבוֹן, וְרַק עַל צַד הַסְּפֵק. וְיוֹתֵר קָרוֹב לִהְיוֹת שֶׁהַכֹּל הוּא בְּחִנָּם וְעַל לֹא דָּבָר. יוֹתֵר טוֹב וְכָשֵׁר הַדָּבָר גַּם לִפְנֵיהֶם וּלְטוֹבַת נַפְשָׁם, שֶׁיִּעֲבִירוּ עַל מִדָּתָם וִירַחֲמוּ עָלַי וְיִמְחֲלוּ לִי כֻּלָּם בְּכָל לִבָּם. וְכֵן אֲנִי בְּמְחִילָה גְּמוּרָה לְכֻלָּם וּלְכָל מִי שֶׁגָּרַם לִי צַעַר מֵעוֹדִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה. וְלֹא יֵעָנֵשׁ שׁוּם אָדָם עַל יָדִי חַס וְשָׁלוֹם.

וְלֹא מִבְּנֵי אָדָם לְבַד מַה שֶּׁפָּגַמְתִּי נֶגְדָּם בְּנַשְׁמִיּוּת אֲנִי מְבַקֵּשׁ מְחִילָה. רַק אֲפִלּוּ עַל מַה שֶּׁגָּרַמְתִּי לָהֶם אֵיזֶה צַעַר בְּרוּחָנִיּוּת עַל יְדֵי עֲוֹנוֹתַי הָרַבִּים שֶׁהִכְרִיעוּ אֶת הָעוֹלָם חַס וְשָׁלוֹם וְכוּ' כְּמוֹ שֶׁדְּרוּשׁ חֲכָמֵינוּ זַ"ל. וְכֵן אֲנִי מְבַקֵּשׁ מְחִילָה מִכָּל הַנִּבְרָאִים שֶׁבָּעוֹלָם. דּוֹמֵם צוֹמֵחַ חַי מְדַבֵּר. עַל מַה שֶּׁהֶעֱוִיתִי נֶגְדָּם וְצַעַרְתִּי אוֹתָם. הֵן בְּנַשְׁמִיּוּת מַמָּשׁ אוֹ בְּרוּחָנִיּוּת, כְּכָל הַנִּזְכָּר. וְכֵן מִכָּל הַנִּשְׁמוֹת שֶׁל הַחַיִּים וְהַמֵּתִים. וּמִכָּל בְּרוּאֵי מַעְלָה הָרוּחָנִיִּים. מִמַּדְרֵגָה וּבְחִינָה הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁבַּתַּחְתּוֹנוֹת כְּבִיכוֹל, עַד מַדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה שֶׁבָּעֶלְיוֹנוֹת כְּבִיכוֹל, מִכֻּלָּם אֲנִי מְבַקֵּשׁ בְּבַקָּשָׁה גְּדוֹלָה שֶׁיְּרַחֲמוּ עָלַי וְיִמְחֲלוּ לִי בְּמְחִילָה גְּמוּרָה בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, כָּל מַה שֶּׁחָטָאתִי וְהֶעֱוִיתִי נֶגְדָּם, וְגָרַמְתִּי לָהֶם חַס וְשָׁלוֹם אֵיזֶה בְּחִינַת צַעַר וּפְגָם כְּבִיכוֹל.

וּמִכֻּלָּם אֲנִי מְבַקֵּשׁ שֶׁאֲדַרְבָּא לֹא דַּי שֶׁלֹּא יְקַטְרְגוּ עָלַי וְלֹא יַזְכִּירוּ אֶת עֲוֹנוֹתַי וְהַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְתִּי, רַק אַדְרַבָּא יַמְלִיצוּ טוֹב בַּעֲדִי וְיַכְרִיעוּנִי לְכַף זְכוּת. וִיבַקְּשׁוּ רַחֲמִים מִלְּפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּמְחֹל לִי עַל הַכֹּל וּבְצֵל כְּנָפָיו יַסְתִּירֵנוּ. וְיַעֲלֵנִי מִמַּעֲלָה לְמַעֲלָה בְּקֶדֶשׁ עֶלְיוֹנָה שֶׁאֶזְכֶּה לָבֹא לְתַכְלִית הַשְּׁלֵמוּת, אֲשֶׁר בִּשְׁבִיל זֶה נֶאֱצְלוּ נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁלִּי מִתְּחִלַּת אֲצִילוּת הַמַּחֲשָׁבָה הָעֶלְיוֹנָה יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. גַּם בַּקָּשָׁתִי מִכֻּלָּם לְעוֹרֵר רַחֲמִים אֵצֶל הַצַּדִּיקֵי אֱמֶת אֲשֶׁר נִשְׁמָתָם בְּגַנְזֵי מְרוֹמִים, וּבְכֻלָּם אֵצֶל נִשְׁמַת רַבֵּנוּ זַ"ל הָרַב רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב זַצַ"ל. שֶׁיַּעַסְקוּ הֵם בְּטוֹבַת גּוּפִי וְנַפְשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי. בְּאֹפֶן שֶׁאֶזְכֶּה לְהִנָּצֵל מִכֹּל מִינֵי עֲנָשִׁים רַחֲמָנָא לִצְלַן. וּבִכְלָלָם מֵעֹנֶשׁ הַגִּלְגּוּל אֲשֶׁר הוּא אַחֲרָיוּת גָּדוֹל, בִּפְרָט לְאִישׁ כָּמוֹנִי. וְשֶׁאֶזְכֶּה לָבֹא תֵּכֶף לְתַכְלִית שְׁלֵמוּת מְנוּחָתִי בְּקֶדֶשׁ עֶלְיוֹנָה כִּי רַבִּים רַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ כַּנַ"ל כַּמָּה פְּעָמִים, וְהָעִקָּר שֶׁהָעוֹסְקִים בָּזֶה יְבַקְּשׁוּ רַחֲמִים עָלַי בְּכָל לִבָּם. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמַע לְתִפְלָתָם כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ לִתְפִלַּת כָּל פֶּה וְכוּ'.

יז

כָּל יְמֵי הַשִּׁבְעָה לְאַחַר הַתְּפִלָּה שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ בְּבֵיתִי, יִלְמְדוּ קְצָת מִשְׁנָיוֹת וּקְצָת מִסֵּפֶר הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ, וְגַם יֹאמְרוּ אֵיזֶה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים בְּמִנְיָן, וִיבַקְּשׁוּ רַחֲמִים עָלַי. וְכָל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ בַּקָּשָׁתִי מִבָּנַי וּבְנֵי בֵיתִי שֶׁיִּחְיוּ, שֶׁיִּלְמְדוּ מִשְׁנָיוֹת וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ וְתִקּוּנִים. גַּם יֹאמְרוּ תְּהִלִּים בְּכָל יוֹם, וִיכַוְּנוּ גַּם לְתִקּוּן נֶפֶשׁ רוּחַ נְשָׁמָה שֶׁלִּי. וְאִם יְבַקְּשׁוּ רַחֲמִים עָלַי עַל זֶה בְּפֶה מָלֵא, בְּוַדַּאי מַה טּוֹב. וְאִם יִזְכּוּ לִלְמֹד וְלִגְמֹר גַּם שְׁאָר סְפָרִים קְדוֹשִׁים עוֹד בַּשָּׁנָה הַזֹּאת מַה טּוֹב, וְעַל כָּל פָּנִים סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל כֻּלָּם. וְאִם אֶפְשָׁר גַּם לְהִשְׁתַּדֵּל אֵצֶל אֲחֵרִים שֶׁיִּלְמְדוּ בַּעֲבוּרִי אַף בְּשָׂכָר מַה טּוֹב. וּמִמֵּילָא מוּבָן כִּי עַל בָּנַי וְיוֹצְאֵי חֲלָצַי, בְּוַדַּאי מֻטָּל לַעֲסֹק בְּשָׁנָה רִאשׁוֹנָה בְּהַתְמָדָה גְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר גַּם בַּלִּמּוּד הַקִּבּוּעַ שֶׁלָּהֶם, הַיְנוּ בְּשַׁ"ס וּפוֹסְקִים. וּבַקָּשָׁתִי מֵהֶם מְאֹד לְבַל יַסִּיחוּ דַּעְתָּם מִמֶּנִּי. וְלֹא יִשְׁכְּחוּ בִּי בְּכָל מַה דְּאֶפְשָׁר בְּשָׁנָה רִאשׁוֹנָה עַל כָּל פָּנִים. רַק בְּכָל פַּעַם יִזָּכְרוּ בִּי, בְּגֹדֶל הָרַחֲמָנוּת שֶׁיֵּשׁ עָלַי, וִיבַקְּשׁוּ עָלַי רַחֲמִים לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁיַּעֲמֹד בְּעֶזְרָתִי, וּבְצֵל כְּנָפָיו יַסְתִּירֵנִי מִכָּל רַע, וִיזַכֵּנִי לְכָל טוֹב, וְיַעֲלֶה נֶפֶשׁ רוּחַ נְשָׁמָה שֶׁלִּי לְמַעְלָה בְּקֶדֶשׁ הָעֶלְיוֹנָה, בְּכָל רֶגַע וְרֶגַע לְמַעְלָה עֶלְיוֹנָה בְּיוֹתֵר. וְיֵקִים בִּי מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: "יֵלְכוּ מֵחַיִל אֶל חָיִל" וְכוּ'. וּכְבָר מְבֹאָר לְעֵיל שֶׁיֵּשׁ לָכֶם רְשׁוּת לְהִתְפַּלֵּל עָלַי גַּם תְּפִלָּה קְצָרָה, וּבִלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַז שֶׁאָנוּ מְדַבְּרִים בּוֹ, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה. אַךְ אַף עַל פִּי כֵן אֲנִי מַזְהִיר אוֹתָם לְבַל יִבְכּוּ וְיִדְאֲגוּ עָלַי בְּיוֹתֵר. עֲצָבוּת הִיא מִדָּה מְגֻנָּה, וּצְרִיכִין לְהִתְרַחֵק מִמֶּנָּה מְאֹד. וּמִי יִתֵּן שֶׁאֶזְכֶּה גַּם אֲנִי בְּעַצְמִי לְשִׂמְחָה תְּמִידִית דִּקְדֻשָּׁה כָּל יְמֵי חַיַּי, וְכֵן גַּם אַחַר פְּטִירָתִי, וְיֵקִים בִּי מִקְרָא שֶׁכָּתוּב:

"יַעֲלְזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יְרַנְּנוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם". וְנֶאֱמַר "תּוֹדִיעֵנִי אֹרַח חַיִּים שׂבַע שְׂמָחוֹת אֶת פָּנֶיךָ נְעִימוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח".

וְעַתָּה הִנְנִי לְהַעֲתִיק מַה שֶּׁכָּתַב הָרַב מִטְשֶׁעהְרִין זַ"ל יְחוּס מִשְׁפַּחְתּוֹ.

בְּצַוָּאַת ר' שְׁפֶּעטִיל זַ"ל הִזְהִיר שֶׁכָּל אֶחָד יִרְשֹׁם יְחוּסוֹ לְמַעַן יִהְיֶה לְמִשְׁמֶרֶת לְזַרְעוֹ וּלְזֶרַע זַרְעוֹ וְכוּ'. לָכֵן אָמַרְתִּי לִרְשֹׁם מֵעִנְיַן מִשְׁפַּחְתֵּנוּ:

אָבִי זַ"ל שְׁמוֹ הָרַב רַבִּי צְבִי אַרְיֵה דַּיָּן בְּבֵרַסְקֶלֶב וְאַחֲרָיו מִלֹּא מְקוֹמוֹ אָחִי הוּא הָרַב רַבִּי חַיִּים זַ"ל. וַאֲבִי אָבִי זַ"ל הוּא הָרַב רַבִּי אַהֲרֹן זַ"ל נִתְמַנָּה לְרַאֲבַ"ד בִּבְרַסְקֶלֶב בִּרְצוֹן וּבְקֶדֶת רַבֵּנוּ זַ"ל אוֹר הָאוֹרוֹת וְכוּ' הוּא רַבֵּנוּ הָר' נַחְמָן זֶכֶר צַדִּיק וְקָדוֹשׁ לִבְרָכָה מִבְּרַסְקֶלֶב, בַּעַל הַמְחַבֵּר סֵפֶר לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן הַקָּדוֹשׁ וּשְׁאָר סְפָרִים קְדוֹשִׁים הָרְבֵּה כַּמְפֻרְסָם. וְרַבֵּנוּ זַצ"ל הָיָה לוֹ הִשְׁתַּדְּלוּת גָּדוֹל בְּעִנְיַן זֶה שֶׁל הִתְמַנּוּת הָרַבָּנוּת שֶׁל אֲבִי אָבִי זַ"ל בִּבְרַסְקֶלֶב. וְיֵשׁ בְּעִנְיַן זֶה כַּמָּה סִפּוּרִים נִפְלָאִים הָרְבֵּה וְאֵין כָּאן מְקוֹמוֹ. אֲבִיו שֶׁל אֲדוֹנִי אָבִי זְקֵנִי רַבִּי אַהֲרֹן זַ"ל, הוּא הָרַב רַבִּי מֹשֶׁה שֶׁהָיָה רַאֲבַ"ד בְּקַארְסִין וְנִסְתַּלֵּק וְנִקְבַּר שָׁם שְׁנַת תקפ"ז לפ"ק זָקֵן וּשְׂבַע יָמִים. וְזָכָה לְקַבֵּל פָּנָיו שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב זַ"ל שְׁנֵי פְּעָמִים בִּימֵי נְעוּרָיו, וְהָיָה אִישׁ צַדִּיק וְכָשֵׁר מְאֹד. וְכֵן אִשְׁתּוֹ זַ"ל הָיְתָה אִשָּׁה כְּשֵׁרָה וּצְנוּעָה כַּנִּשְׁמַע קְצָת מִשְּׁבָחִים מִפִּי רַבֵּנוּ זַ"ל. וְשָׁמַעְתִּי מִפִּי אֲדוֹנִי אָבִי זַ"ל שֶׁאָמַר שֶׁרַבִּי מֹשֶׁה הַנַּ"ל וְאָחִיו רַבִּי אַבִּילֶי זַ"ל נִשְׁאֲרוּ יְתוֹמִים קְטַנִּים, וְנִתְרַחֲקוּ מֵאֶרֶץ מוֹלַדְתָּם וּמִמְּקוֹר מִשְׁפַּחְתָּם, וְנִתְגַּדְּלוּ בְּבֵית הָרַב הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ רַבִּי אַבִּילֶי מִשְּׁדֵה לָבָן שֶׁהָיוּ קְרוֹבִים וּשְׁאֵרִים. וְכֵן הָיָה בִּשְׁדֵה לָבָן גָּאוֹן אֶחָד וְצַדִּיק גָּדוֹל וְהָיָה נִקְרָא הָר' אַהֲרֹן פְּשׁוּט, מֻחֲמַת שֶׁלֹּא הָיָה מַסְכִּים לְהַחְלוּקִים בַּחֲרִיפוּת גָּדוֹל שֶׁנִּתְפַּשְּׁטוּ בְּיָמָיו בְּיוֹתֵר, רַק הָיָה אוֹהֵב לִלְמֹד בְּמָתוֹן בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת. וּכְשֶׁבָּא הָרַב הַגָּאוֹן רַבִּי זַלְמָן לִשְׁדֵה לָבָן וְאָמַר אֵיזֶה חִלּוּק וּפִלְפּוּל בַּחֲרִיפוּת גָּדוֹל, אַחַר כָּךְ הָיָה חוֹקֵר וְדוֹרֵשׁ אֵיךְ לָמַד הָר' אַהֲרֹן הַקָּדוֹשׁ זֶה הָעִנְיָן, וּכְשֶׁנּוֹדַע לוֹ אֵיךְ שֶׁלָּמַד הַקָּדוֹשׁ זֶה הָעִנְיָן בְּלִמּוּדוֹ הַפָּשׁוּט נִתְיַשְּׁבוּ מִמֵּילָא כָּל הַשְּׁאֵלוֹת וְהַקֻּשְׁיוֹת שֶׁהָיָה לְהַגָּאוֹן הָר' זַלְמָן בָּזֶה, וְנִתְבַּטֵּל כָּל הַחִלּוּק וְהַפִּלְפּוּל. וְהָיָה עוֹשֶׂה מוֹפְתִים גְּדוֹלִים וְיִשּׁוּעוֹת נִפְלָאוֹת עִם לִמּוּדוֹ הַפָּשׁוּט. וּכְפִי הַנִּרְאֶה הָיָה הַשֵּׁם שֶׁל אֲבִי אָבִי זַ"ל רַבִּי אַהֲרֹן, עַל שֵׁם רַבִּי אַהֲרֹן הַנַּ"ל, כִּי הָיָה גַּם כֵּן מִשְּׁאֵרֵנוּ וּמִמִּשְׁפַּחְתֵּנוּ. וְעִנְיַן יְחוּס מִשְׁפַּחְתֵּנוּ לֹא נוֹדַע לַאֲבִי אָבִי זַ"ל בִּפְרָטִיּוּת, מֻחֲמַת שֶׁאֲבִיו הָרַב רַבִּי מֹשֶׁה נִתְרַחֵק מִקַּטְנוּתוֹ מֵאֶרֶץ מוֹלַדְתּוֹ וּמִמְּקוֹר מִשְׁפַּחְתּוֹ. אַךְ בִּכְלָל נוֹדַע לוֹ שֶׁהֵם מִגֶּזַע הָרַב הַגָּאוֹן וְצַדִּיק נִפְלָא רַאֲבַ"ד דִּקְהִלַּת קֹדֶשׁ בּוּטְשָׁאטְשׁ. כְּפִי הַנִּרְאֶה שֶׁהָיָה רַב וְאָב בֵּית דִּין בַּמַּאֲה הַחֲמִישִׁית. וּפַעַם אַחַת נֶחֱלַק עִם אֵיזֶה גָּדוֹל אוֹדוֹת אֵיזֶה פְּרִי אֵיךְ לְבָרֵךְ עָלָיו. וְאָמַר שֶׁהַסִּימָן יִהְיֶה מִן הַשָּׁמַיִם לְדַעְתּוֹ הַקָּדוֹשָׁה שֶׁיִּהְיֶה עַל קִבְרוֹ מִין פְּרִי כָּזֶה, וְכֵן הָוָה.

וְעוֹד נוֹדַע לִי שֶׁהָיָה מֵאֲבוֹתָם צַדִּיק אֶחָד קָדוֹשׁ וְנָאוֹן נִפְלָא, וְנִקְרָא בִּשְׁמוֹ רַבִּי ר' אֲחִיעֶזֶר. וְסִפְּרוּ מִמֶּנּוּ עִנְיָן נִפְלָא שֶׁל תְּחִיַּת הַמֵּתִים מַמָּשׁ. וְעוֹד הָיָה מֵאֲבוֹתָם דֶּעֶר גְּרוֹסֶער [הַגָּדוֹל] רַבִּי אַבְרָהָם יְהוֹשֻׁעַ הֶעשִׁיל הַמְפֻרְסָם שְׁמוֹ בָּעוֹלָם. וּכְפִי הַנִּרְאֶה הָיָה הָרַב הַקָּדוֹשׁ מֵאַפְּטָא וּמִמֶּעזְבּוּז נִקְרָא עַל שְׁמוֹ זַ"ל, וְהוּא הָיָה גַּם כֵּן מִשְּׁאֵרֵנוּ. זָקֵנְתִּי אֵשֶׁת הָרַב רַבִּי אַהֲרֹן הַנַּ"ל הָיְתָה אִשָּׁה כְּשֵׁרָה וּצְנוּעָה מְאֹד כַּמְפֻרְסָם, וּשְׁמָהּ שָׂרָה בַּת הָרַב ר' נִיסָן. וְהוּא הָיָה עָשִׁיר גָּדוֹל וְנִכְבָּד מְאֹד וְנִשְׁתַּדֵּךְ עִם גְּדוֹלֵי הַדּוֹר, הַיְנוּ עִם הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי חַיִּים מִקְּרַאסְנָע זַ"ל וְעִם הָרַב הַקָּדוֹשׁ מֵחַמָּעלְנִיק זַ"ל וְעוֹד כַּדּוֹמֶה. וְשָׁמַעְתִּי מִמֶּנָּה שֶׁמִּקּוֹר מִשְׁפַּחְתָּהּ הָיָה מֵאוֹסְטְרָא וְאַלִיק, מִגֶּזַע קֹדֶשׁ שֶׁל עֲשִׁירִים וּמְיֻחָסִים גְּדוֹלִים, וְהָרַב הַמַּגִּיד מִמֶּעזְרִיטְשׁ זַ"ל הָיָה גַּם כֵּן מִמִּשְׁפַּחְתָּהּ, וְכֵן הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי לִיבֶּער מִבַּארְדִיטְשׁוֹב, וְעוֹד כַּמָּה גְּדוֹלִים. וְהָרַב הַקָּדוֹשׁ הָר' גְּדַלְיָה מִלִּינִיץ הִפְלִיג מְאֹד בְּשֶׁבַח מִשְׁפַּחְתָּהּ, וְאָמַר שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ וּמַכִּיר בָּהֶם יוֹתֵר מֵעֶשְׂרִים רַבָּנִים גְּדוֹלִים, וְעוֹד כַּיּוֹצֵא בַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה. אִמִּי זַ"ל מָרַת חַיָּה לֵאָה זַ"ל הִיא בַּת הָר' חַיִּים מִבְּרִסְלֶב וְהָיָה אִישׁ כָּשֵׁר מְאֹד וּמְקֹרָב לְרַבֵּנוּ זַ"ל רַבִּי נַחְמָן מִבְּרִסְלֶב זַ"ל, וְיֵשׁ בָּזֶה סִפּוּרִים הַרְבֵּה וְאֵין כָּאן מְקוֹמָם. וְהָיָה מִתְעַנֶּה שְׁנֵי פְּעָמִים מִשַּׁבָּת לְשַׁבָּת בְּכָל שָׁנָה, הַיְנוּ פָּרָשַׁת כִּי תֵצֵא וּפָרָשַׁת כִּי תָבֹא בְּפִקֻּדַּת רַבֵּנוּ זַ"ל שָׁנִים הַרְבֵּה, וּבְמִסִּירוּת נֶפֶשׁ עָצוּם מְאֹד. וּמֵעִנְיַן הָאַחֲרוֹן וּפְטִירָתוֹ יֵשׁ סִפּוּר נִפְלָא וְאֵיךְ שֶׁרָאָה רַבֵּנוּ בַּחֲלוֹם וְכוּ': אֵם אִמִּי חַנָּה בַּת ר' דֹּב זַ"ל גַּם כֵּן אִשָּׁה צְנוּעָה וּכְשֵׁרָה מִמִּשְׁפַּחַת רַבָּנִים וּגְדוֹלִים, וּמִקּוֹר מִשְׁפַּחְתִּי שָׁמַעְתִּי מִמֶּנָּה שֶׁמִּצַּד אִמָּהּ מָרַת רִבְקָה הִיא מֵאוֹסְטְרָא מִמִּשְׁפַּחַת עֲשִׁירִים וּגְדוֹלִים מִימֵי קֶדֶם קְצָת: אִשְׁתִּי הָרִאשׁוֹנָה מָרַת טְשַׁארְנָא בַּת הָר' יִצְחָק זַ"ל מִצַּד אָבִיהָ הוּא ר' יִצְחָק בֶּן ר' אַבְרָהָם מִוִּינִיצָא הַנִּקְרָא ר' אַבְרִיימְל סַאנִיס, אִישׁ כָּשֵׁר וְנִכְבָּד וְלַמְדָן. וּמִצַּד אִמָּהּ מִקּוֹר מִשְׁפַּחְתָּהּ מִגֶּזַע בַּעַל הַמְחַבֵּר סֵפֶר תְּבוּאוֹת שׁוֹר זַ"ל. אִשְׁתִּי הַשֵּׁנִיָּה מָרַת פֵּיגָא תְּחִיָּה מִצַּד אָבִיהָ הוּא רַבִּי יוֹאֵל לַאדִיזשׁוּנְסְקֶע מִקְּרִימֶעְנְטשַׁאק מִמִּשְׁפַּחַת עֲשִׁירִים וְנִכְבָּדִים בִּימֵי קֶדֶם, קְצָת יְכֵנוּ בְּשֵׁם בְּרֶעגְיר עַל שֵׁם מִסְחָרָם אֲצֶל הַבְּרֶעג. וּמִקּוֹר מִשְׁפַּחְתָּהּ מִלַּאדִיזשִׁין מִמִּשְׁפַּחַת לוֹמְדִים וּכְשֵׁרִים. וּמֵהֶם הָיָה גַּם הָרַב ר' דָּוִד דַּיָּן בְּלַאדִיזשִׁין, שֶׁהָיָה מְקֹרָב לְרַבֵּנוּ זַ"ל, וּמִצַּד אִמָּהּ לֹא נוֹדַע לִי מְקוֹר מִשְׁפַּחְתָּהּ כִּי הָיָה מִמִּדִינַת לִיטָא וְרַיְיסִין. ר' אַבִּילֵי אָחִיו שֶׁל אָבִי אָבִי זַ"ל רַבִּי מֹשֶׁה הַנַּ"ל, נִתְגַּדֵּל בִּשְׁדֵה לָבָן וְנִקְרָא בְּשֵׁם ר' אַבִּילֵי דֶּעם חַאזְנְס וְלֹא יָדַעְתִּי הַטַּעַם וְאוּלַי הָיָה הוּא חָתָן שֶׁל ראב"ז דְּשָׁם וְהָיָה אִישׁ נִכְבָּד מְאֹד. וְשָׁם בָּנָיו הָאֶחָד נִקְרָא ר' מִיכָל זַאסְלַאוֶוער. וְהַשֵּׁנִי גְּבִיר אֶחָד בְּזִיטָאמִיר וְלֹא נוֹדַע לִי שְׁמוֹ. וְהָיָה לוֹ גַּם כֵּן בָּנוֹת אַחַת שְׁמָהּ מִרְיָם וְאַחַת שְׁמָהּ הֶעלְקָא. וְרֹב הַמִּשְׁפָּחָה מִיּוֹצְאֵי חֶלְצָיו בִּשְׁדֵה לָבָן.

וְאַל יַעֲלֶה בְּדַעְתְּכֶם כִּי רָשַׁמְתִּי קְצָת יְחוּס מִשְׁפַּחְתֵּנוּ לְהִתְפָּאֵר וּלְהִתְנַאֵה בָּזֶה חַס וְשָׁלוֹם כִּי מָה אֲנִי וּמַה חַיַּי, כִּי כִסְּתָה כְּלִמָּה פָּנַי בְּזָכְרִי אֵיךְ רָחוֹק מַעֲשַׂי מִמַּעֲשֵׂה אֲבוֹתַי הַקְּדוֹשִׁים הַנַּ"ל. וְאִם רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל הִתְפַּלְּלוּ עַל זֶה שֶׁלֹּא נֵבוֹשׁ מֵאֲבוֹתֵינוּ, מַה נֹּאמַר וּמַה נְּדַבֵּר אֲנַחְנוּ. אַךְ זֶה בְּעַצְמוֹ גַּם כֵּן קְצָת מִמַּטְרַת כַּוָּנָתִי בְּרָשְׁמִי זֹאת, לְמַעַן נִזְכֹּר זֹאת בְּכָל עֵת כִּי מִמְּקוֹר קְדֻשָּׁ נֶחֱצַבְנוּ וְלֹא יֵאוֹת לָנוּ לַעֲזֹב קְדֻשַּׁת דַּרְכֵי אֲבוֹתֵינוּ, וְלֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ תּוֹעִים חַס וְשָׁלוֹם, כִּי מַה לְּתֶבֶן אֶת הַבַּר. וּלְעוֹלָם יֹאמַר אָדָם מָתַי יַגִּיעוּ מַעֲשַׂי לִידֵי מַעֲשֵׂה אֲבוֹתַי וְכוּ' וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל שֶׁזְּכוּת אֲבוֹתָם מְסַיַּעְתָּם וְכוּ', וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זַ"ל לֹא יָמוּשׁ מִפִּיךָ וְכוּ' הַתּוֹרָה מְחַזֶּרֶת עַל אַכְסַנְיָה שֶׁלָּהּ. וְעָלֵינוּ הַחִיּוּב יוֹתֵר לְחַזֵּק אֶת לִבֵּנוּ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלִהְיוֹת בַּה' מִבְטָחָיו וּלְהִתְפַּלֵּל וּלְהַרְבּוֹת תַּחֲנוּנִים לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְקָרֵב אוֹתָנוּ לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי. אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.